

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 316/2011-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. júla 2011 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou H., spol. s r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. J. H., vedené pod sp. zn. Rvp 1626/2011, sp. zn. Rvp 1681/2011, sp. zn. Rvp 1682/2011, sp. zn. Rvp 1683/2011, sp. zn. Rvp 1689/2011 a sp. zn. Rvp 1690/2011 vo veci namietaného porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6 CoE/113/2011-25 z 30. marca 2011, č. k. 16 CoE/81/2011-18 z 27. apríla 2011, č. k. 16 CoE/82/2011-19 z 27. apríla 2011, č. k. 16 CoE/73/2011-19 z 15. apríla 2011, č. k. 16 CoE/93/2011-23 z 27. apríla 2011 a č. k. 4 CoE/150/2011-42 z 31. marca 2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 1626/2011, sp. zn. Rvp 1681/2011, sp. zn. Rvp 1682/2011, sp. zn. Rvp 1683/2011, sp. zn. Rvp 1689/2011 a sp. zn. Rvp 1690/2011 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1626/2011.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 4. júla 2011 a 7. júla 2011 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vedené pod sp. zn. Rvp 1626/2011, sp. zn. Rvp 1681/2011, sp. zn. Rvp 1682/2011, sp. zn. Rvp 1683/2011, sp. zn. Rvp 1689/2011 a sp. zn. Rvp 1690/2011, ktorými namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 CoE/113/2011-25 z 30. marca 2011, č. k. 16 CoE/81/2011-18 z 27. apríla 2011, č. k. 16 CoE/82/2011-19 z 27. apríla 2011, č. k. 16 CoE/73/2011-19 z 15. apríla 2011, č. k. 16 CoE/93/2011-23 z 27. apríla 2011 a č. k. 4 CoE/150/2011-42 z 31. marca 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenia krajského súdu“).

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmlúv o úvere (ďalej len „zmluvy“) poskytla šiestim fyzickým osobám úvery v sume od 165,97 € do 663,88 €, ktoré spolu s ďalšími poplatkami boli dlžníci povinní vrátiť v desiatich mesačných splátkach (vec vedená pod sp. zn. Rvp 1626/2011), šiestich mesačných splátkach (vec vedená pod sp. zn. Rvp 1681/2011), v dvanástich mesačných splátkach (veci vedené pod sp. zn. Rvp 1682/2011, sp. zn. Rvp 1689/2011 a sp. zn. Rvp 1690/2011) a v ôsmich mesačných splátkach (vec vedená pod Rvp 1683/2011). Vzhľadom na skutočnosť, že dlžníci neuhradili niekoľko po sebe idúcich splátok, dostali sa do omeškania.

1. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1626/2011 sťažovateľka potom, ako opakovane bezúspešne vyzvala dlžníka na úhradu úveru, „zahájil[a] rozhodcovské konanie pred rozhodcovským súdom zriadeného zriaďovateľom S., a. s., so sídlom B., v súlade s rozhodcovskou dohodou uzatvorenou medzi sťažovateľ[kou] a dlžníkom“. Dňa 25. októbra 2007 sa rozhodcovský nález stal vykonateľným a 16. februára 2008 bol podaný návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Súdny exekútor následne na základe poverenia udeleného Okresným súdom Trenčín (ďalej len „okresný súd“) 23. apríla 2008 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd ex officio uznesením č. k. 61 Er/628/2009-14 z 12. januára 2011 exekúciu zastavil. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka 31. januára 2011 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 6 CoE/113/2011-25 z 30. marca 2011 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne a právne správne.

2. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1681/2011 sťažovateľka potom, ako opakovane bezúspešne vyzvala dlžníka na úhradu úveru, „zahájil[a] rozhodcovské konanie pred rozhodcovským súdom zriadeného zriaďovateľom S., a. s., so sídlom B., v súlade s rozhodcovskou dohodou uzatvorenou medzi sťažovateľ[kou] a dlžníkom“. Dňa 16. júla 2009 sa rozhodcovský nález stal vykonateľným a 5. augusta 2009 bol podaný návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Súdny exekútor následne na základe poverenia udeleného okresným súdom 24. septembra 2009 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd ex officio uznesením č. k. 49 Er/1968/2009-10 z 13. januára 2011 exekúciu zastavil. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka 9. februára 2011 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 16 CoE/81/2011-18 z 27. apríla 2011 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne a právne správne.

3. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1682/2011 sťažovateľka potom, ako opakovane bezúspešne vyzvala dlžníčku na úhradu úveru, „zahájil[a] rozhodcovské konanie pred rozhodcovským súdom zriadeného zriaďovateľom S., a. s., so sídlom B., v súlade s rozhodcovskou dohodou uzatvorenou medzi sťažovateľ[kou] a dlžníkom“. Dňa 28. mája 2009 sa rozhodcovský nález stal vykonateľným a 20. júna 2009 bol podaný návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Súdny exekútor následne na základe

poverenia udeleného okresným súdom 28. júla 2009 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd ex officio uznesením č. k. 49 Er/1475/2009-10 z 13. januára 2011 exekúciu zastavil. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka 10. februára 2011 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 16 CoE/82/2011-19 z 27. apríla 2011 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne a právne správne.

4. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1683/2011 sťažovateľka potom, ako opakovane bezúspešne vyzvala dlžníčku na úhradu úveru, „zahájil[a] rozhodcovské konanie pred rozhodcovským súdom zriadeného zriaďovateľom S., a. s., so sídlom B., v súlade s rozhodcovskou dohodou uzatvorenou medzi sťažovateľ[kou] a dlžníkom“. Dňa 3. mája 2007 sa rozhodcovský nález stal vykonateľným a 20. júna 2007 bol podaný návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Súdny exekútor následne na základe poverenia udeleného okresným súdom 10. septembra 2007 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd ex officio uznesením č. k. 49 Er/2572/2007-10 z 12. januára 2011 exekúciu zastavil. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka 31. januára 2011 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 16 CoE/73/2011-19 z 15. apríla 2011 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne a právne správne.

5. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1689/2011 sťažovateľka potom, ako opakovane bezúspešne vyzvala dlžníka na úhradu úveru, „zahájil[a] rozhodcovské konanie pred rozhodcovským súdom zriadeného zriaďovateľom S., a. s., so sídlom B., v súlade s rozhodcovskou dohodou uzatvorenou medzi sťažovateľ[kou] a dlžníkom“. Dňa 26. júna 2008 sa rozhodcovský nález stal vykonateľným a 6. septembra 2008 bol podaný návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Súdny exekútor následne na základe poverenia udeleného okresným súdom 3. novembra 2008 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd ex officio uznesením č. k. 49 Er/1829/2008-11 z 26. januára 2011 exekúciu zastavil. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka 16. februára 2011 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 16 CoE/93/2011-23 z 27. apríla 2011 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne a právne správne.

6. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1690/2011 sťažovateľka potom, ako opakovane bezúspešne vyzvala dlžníka na úhradu úveru, „zahájil[a] rozhodcovské konanie pred rozhodcovským súdom zriadeného zriaďovateľom S., a. s., so sídlom B., v súlade s rozhodcovskou dohodou uzatvorenou medzi sťažovateľ[kou] a dlžníkom“. Dňa 8. novembra 2007 sa rozhodcovský nález stal vykonateľným a 26. februára 2008 bol podaný návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Súdny exekútor následne na základe poverenia udeleného okresným súdom 24. apríla 2008 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd ex officio uznesením č. k. 61 Er/663/2008-29 z 12. januára 2011 exekúciu zastavil. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka 7. februára 2011 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 CoE/150/2011-42 z 31. marca 2011 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne a právne správne.

Sťažovateľka v sťažnostiach okrem iného uvádza:

«... okresný súd vydal poverenie, tj. riadne preskúmal exekučný titul pred vydaním poverenia na zahájenie exekúcie. Týmto svojím postupom okresný súd vytvoril sťažovateľ[ke] i povinnému právnú istotu a súčasne legitímne očakávanie sťažovateľ[ky] užívať svoj majetok – pohľadávku posilnenú ochranou súdom v rámci dozoru nad núteným výkonom práva, tzv. exekúciou voči majetku povinného.

Následne okresný súd z vlastného podnetu, tj. bez podnetu exekútora, sťažovateľ[ky] alebo povinného, zahájil konanie na zastavenie exekúcie, pričom pred zahájením tohto konania neposkytol priestor účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k zahájeniu konania o zastavení exekúcie.

Týmto postupom okresný súd porušil zákonom a ústavou garantovanú rovnosť strán, keďže zahájením konania z vlastného podnetu jednoznačne nahradil vôľu jedného z účastníkov exekúcie na úkor sťažovateľ[ky], ktor[á] zahájením konania stratil[a] právnú istotu a legitímne očakávanie užívať svoj majetok, nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a následným zahájením núteného výkonu práva, tzv. exekúciou.

Z časového hľadiska okresný súd, ani krajský súd nijakým spôsobom nezdôvodnil aký verejný záujem povýšil nad verejný záujem dohľadu nad výkonom exekúcie a prečo práve v tomto okamžiku zahájil okresný súd konanie na zastavenie exekúcie, t. j. či v období od vydania poverenia na vykonanie exekúcie do zahájenia konania na zastavenie exekúcie

sa zmenili akékoľvek zákonné alebo iné podmienky pre výkon tejto exekúcie a/alebo exekútor porušil akúkoľvek povinnosť uloženú mu exekučným poriadkom.

Domnievame sa, že cieľom oprávnenia súdu zahájiť konanie na zastavenie exekúcie bez návrhu vyplývajúce z príslušných ustanovení exekučného poriadku je chrániť verejný záujem ochraňujúci účastníkov exekúcie pred nezákonnou činnosťou exekútora v exekučnom konaní. Účelom tohto oprávnenia súdu zahájiť konanie na zastavenie exekúcie bez návrhu nemohlo byť oprávnenie takéhoto súdu nahradiť vôľu oprávneného alebo povinného v exekučnom konaní, keďže obe strany majú exekučným poriadkom garantované rovné postavenie, tj. povinný mohol zahájiť toto konanie na zastavenie exekúcie na svoj návrh a nebolo potreba, aby súd konanie zahajoval bez návrhu.

V tomto prípade okresný súd, ani krajský súd neidentifikovali ochraňovaný verejný záujem, ktorý by bol akokoľvek nadradený verejnému záujmu zachovania rovnosti práv účastníkov v exekučnom konaní, čo spôsobuje protiprávnosť zahájenia konania súdom bez návrhu.

Ďalším porušením práva sťažovateľ[ky] okresným súdom a krajským súdom v priebehu konania na zastavenie exekúcie, vyplývajúce z odôvodnenia predmetných rozhodnutí je vykonanie dokazovania zvláštneho podnetu a bez znalosti vôle účastníkov konania, a to opätovným preskúmaním exekučného titulu a súvisiacich dokladov najmä predmetnej zmluvy o úvere. V priebehu tohto konania súd nedal priestor na vyjadrenie účastníkom konania k vykonaným dôkazom, ani nedal možnosť navrhnúť nové dôkazy v tomto konaní, ktoré by zvrátili jeho rozhodnutie zastaviť exekúciu. Táto skutočnosť je významným porušením povinnosti súdu oboznámiť účastníkov konania o vykonaných dôkazoch a možnosti účastníkov sa k týmto vyjadriť alebo navrhnúť nové dôkazy...

Sťažovateľ[ka] má za to, že na základe zmluvy o úvere [jej] vznikol nárok na vrátenie peňažných prostriedkov osobou, ktorej úver] poskytl[la]. Tento nárok nebol nikdy spochybnený, naopak posilnený ochranou v rámci exekučného konania pod dohľad súdu vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Sťažovateľ[ka] tak vlastnil[la] majetok („posession“ „bien“) v zmysle Protokolu 1 Dohovoru, nakoľko išlo o existujúce (reálne) právo (ktoré vzniklo na základe bilaterálneho právneho úkonu – zmluvy, ktorej platnosť nebola účastníkmi ani súdnym orgánom spochybnená) a dokonca realizoval[la] toto svoje právo pod dohľadom súdu. Ako Európsky súd pre ľudské práva uvádza inter alia

v rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva Gasus Dosier und Fördertechnik, „pojem vlastníctvo má autonómny význam, ktorý sa neobmedzuje na vlastníctvo hmotných vecí (statkov), práva a záujmy predstavujúce aktíva môžu byť považované za vlastníctvo“. V prípade sťažovateľ[ky] nejde o žiadne fiktívne právo, ktorého existencia by mala byť určená dodatočne alebo existencia nároku by mohla byť spochybnená...

Podľa názoru sťažovateľ[ky] v posudzovanom prípade došlo k zásahu do jej[j] práva pokojne užívať majetok zo strany štátneho orgánu tým, že súd exekúciu zastavil, čím znemožnil nútený výkon práva, na ktorý sťažovateľ[ke] vznikol na základe zmluvy o úvere nárok a ktorý bol zabezpečený zákonom predvídaným exekučným titulom pod dohľadom súdu. Uvedený zásah do vlastníckych práv sťažovateľ[ky] nie je v súlade s požiadavkami Protokolu 1 Dohovoru druhej vety a predstavuje zásah do pokojného užívania majetku sťažovateľ[ky] resp. predstavuje de facto zbavenie vlastníctva. Zásah do práva pokojne užívať majetok musí spĺňať v zmysle Protokolu 1 Dohovoru a konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva 3 podmienky, a to aby i) bol zásah vykonaný vo verejnom záujme, ii) zásah bol primeraný sledovanému cieľu a iii) bol uskutočnený na základe zákona.»

Sťažovateľka na základe argumentácie uvedenej v sťažnostiach navrhuje, aby ústavný súd o nich rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jej práva „na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1... dohovoru... a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu...“ napadnutými uzneseniami krajského súdu, zruší napadnuté uznesenia, veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola

vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Sťažovateľka v sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy adresovaných ústavnému súdu vyjadruje svoje výhrady proti uzneseniam krajského súdu č. k. 6 CoE/113/2011-25 z 30. marca 2011, č. k. 16 CoE/81/2011-18 z 27. apríla 2011, č. k. 16 CoE/82/2011-19 z 27. apríla 2011, č. k. 16 CoE/73/2011-19 z 15. apríla 2011, č. k. 16 CoE/93/2011-23 z 27. apríla 2011 a č. k. 4 CoE/150/2011-42 z 31. marca 2011, ktorými podľa jej názoru došlo k neprípustnému zásahu do jej práva na spravodlivé súdne konanie tým, že krajský

súd verifikoval zastavenie už prebiehajúceho exekučného konania bez tohto, aby sa mala možnosť k tomu vyjadriť, čím súčasne malo dôjsť aj k neprípustnému zásahu do jej práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže v dôsledku zastavenia exekučných konaní malo byť z exekúcie oprávnenej sťažovateľke upreté právo na vrátenie majetku od povinných.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí na spoločné konanie, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy primerane použiť na prípadné spojenie vecí § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1626/2011, sp. zn. Rvp 1681/2011, sp. zn. Rvp 1682/2011, sp. zn. Rvp 1683/2011, sp. zn. Rvp 1689/2011 a sp. zn. Rvp 1690/2011, z ktorých vyplýva ich právna a skutkovú súvislosť, a prihliadajúc taktiež na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd štandardne poukazuje na svoje ústavné postavenie vymedzené v čl. 124 ústavy, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Ústavný súd v danom prípade považoval za potrebné zaujať stanovisko k zásadnému právnemu problému nastolenému v sťažnostiach sťažovateľky, ktorý spočíva v tom, či krajský súd rozhodujúci v rámci exekučného konania o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým bola exekúcia zastavená, má (obdobne ako prvostupňový súd) právomoc skúmať v tomto štádiu konania prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu, t. j. v okolnostiach namietaných prípadov rozhodcovský rozsudok.

Podľa § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), upravuje Exekučný poriadok podrobne, ustanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže urobiť, nie je explicitne ustanovený. Z uvedeného možno vyvodit' záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať.

II.2.1 Sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 1626/2011

Krajský súd uznesením č. k. 6 CoE/113/2011-25 z 30. marca 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 61 Er/628/2008-14 z 12. januára 2011, ktorým tento exekúciu zastavil, ako vecne a právne správne v súlade s § 219 ods. 1 OSP odôvodňujúc svoje potvrdzujúce uznesenie okrem iného tým, že *«Preskúmaním odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí správne aplikoval príslušné právne predpisy, ktoré aj správne vyložil. Správne vychádzal z ust. § 57 ods. 2, 3 Exekučného poriadku a ustanovenia § 45 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, ktoré ukladá súdu zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b/ alebo c/ (ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/, b/, alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom). Zo znenia ustanovenia § 45 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z. explicitne vyplýva, že pri zistení dôvodov uvedených v citovanom zákonnom ustanovení súd výkon rozhodcovského rozsudku zastaví bez ohľadu na štádium, v akom sa výkon rozhodnutia, prípadne exekúcia nachádza.*

Pre posúdenie dôvodu na postup podľa § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní, sa súd prvého stupňa správne zaoberal existenciou dôvodu pre uvedený postup podľa § 45 ods. 1 písm. c/ citovaného zákona, t. j. či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Pri posudzovaní exekučného titulu z aspektov ust. § 45 ods. 1 písm. c/ zák. č. 244/2002 Z. z. správne súd prvého stupňa vychádzal z ust. § 53 ods. 1 a 4 a § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a Smernice 93/13/T-S a zisťoval, či úverová zmluva, na základe ktorej bol priznaný nárok oprávnenému, neobsahuje takú podmienku, ktorá má nekalý charakter a je preto absolútne neplatná. Správne pri skúmaní dospel k záveru, že rozhodcovská doložka má charakter nekalej podmienky, keďže spôsobuje v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy). Rozhodcovskú doložku vo Všeobecných obchodných podmienok správne považoval súd prvého stupňa za nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti.

Smernica Rady 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, nemá ako prameň komunitárneho práva horizontálny priamy účinok, ale existuje komunitárna povinnosť interpretovať vnútroštátne právo komunitárne komfortným spôsobom. Smernica podľa čl. 1 písm. q/ Prílohy považuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprimerané. Zákaz neprimeranosti je tu potrebné chápať tak, že podnikateľ ako druhá zmluvná strana spotrebiteľskej zmluvy nesmie zneužívať svoje silnejšie postavenie – dané tým, že spotrebiteľ nie je fakticky schopný presadiť akékoľvek zmeny formulárových zmluvných podmienok, a že pri úverových zmluvách koná spotrebiteľ vlastne pod tlakom finančnej tiesne a tak podnikateľ vlastne môže získať nefair výhody, ktorou je aj prenesenie sporu zo sústavy nezávislých súdov na rozhodcu, s ktorým podnikateľ dlhodobo spolupracuje, poskytuje mu zdroj príjmu, v konaní nie je potrebné nariad'ovať pojednávanie, sú vylúčené opravné prostriedky.

Za neprimeranú je potrebné považovať rozhodcovskú doložku aj v danej veci, ktorá je súčasťou Všeobecných obchodných podmienok, ktoré predkladal oprávnený povinnému na formulári, pričom jej obsah povinný ani nemohol ovplyvniť. Z uvedenej doložky nie je

transparentné, akým spôsobom a kto bude objektívnym rozhodcom pre riešenie sporu medzi účastníkmi, nie je možné z tejto doložky zistiť ani to, kde sa vlastne „dohodnutý“ rozhodcovský súd nachádza.

Ak sa oprávnený domnieva, že exekučný súd nemá právomoc sa zaoberať v rámci postupu podľa § 44 ods. 1 samotným obsahom úverovej zmluvy, teda dojednanými podmienkami, vrátane rozhodcovskej doložky, odvolací súd akcentuje osobitnú právnu úpravu v ust. § 45 zák. č. 244/2002 Z. z., z ktorej pre súd vyplýva povinnosť ex offo sa zaoberať exekučným titulom. Ak exekučný titul bol vydaný na základe spotrebiteľského úveru, ktorého dojednania musia byť v súlade s ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nemôžu obsahovať práva a povinnosti, ktoré nie sú v rovnováhe, a preto sú považované za nekalé a sankcionované absolútnou neplatnosťou, v dôsledku čoho samotnému exekučnému titulu možno odoprieť vykonateľnosť.

Na podporu tohto názoru odvolací súd poukazuje tiež na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora, ktorý v rozhodnutí C-168/05 uviedol, že na rozhodcovský rozsudok v spore zo spotrebiteľskej zmluvy má súd kedykoľvek z úradnej povinnosti prihliadnuť z hľadiska jeho platnosti, resp. nulity takého rozhodcovského rozhodnutia a nie je potrebné jeho prípadné zrušenie postupom podľa vnútroštátnych predpisov.»

II.2.2 Sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 1681/2011

Krajský súd uznesením č. k. 16 CoE/81/2011-18 z 27. apríla 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 49 Er/1968/2009-10 z 13. januára 2011, ktorým tento exekúciu zastavil, ako vecne a právne správne v súlade s § 219 ods. 1 a 2 OSP vysporiadavajúc sa s odvolacími dôvodmi uplatnenými sťažovateľkou takto:

«Správny bol záver súdu prvého stupňa o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky z dôvodu, že spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi oprávneným a povinným v neprospech povinného. V tomto smere odvolací súd poukazuje na to, že v každej fáze exekučného konania je exekučný súd ex offo povinný skúmať, či tu nie je daný niektorý z dôvodov, pre ktorý by musel exekúciu zastaviť. Takúto možnosť mu poskytuje § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Exekúciu možno zastaviť podľa § 57 ods. 2 Ex. por. aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení Ex. por. alebo osobitného zákona. Ustanovenie § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní ukladá súdu

zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky uvedené v ods. 1 písm. b/ alebo c/ citovaného zákona, teda najmä ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Pred zastavením exekúcie alebo exekučného konania sa potom súd zaoberá zisťovaním najmä, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na takéto plnenie. Neobstojí ani námietka zo strany oprávneného, že v štádiu, keď už bolo vydané poverenie, exekučný súd nie je oprávnený ďalej skúmať exekučný titul, keďže ako je uvedené vyššie dôvody pre zastavenie exekúcie exekučný súd skúma v každej fáze exekučného konania.

Treba zdôrazniť, že napriek tomu, že zastaveniu exekúcie predchádzalo poverenie súdnemu exekútorovi, exekútor plnenie ešte nevymohol. Povinnosťou súdu je postarať sa o to, aby spotrebiteľ a nekalé podmienky nezaväzovali, pričom táto povinnosť trvá počas celého exekučného konania.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že pri nekalej povahe rozhodcovskej doložky nie je možné rozdeliť exekúciu na dovolenú a nedovolenú, a preto, na rozdiel od iných zmluvných podmienok, nekalá povaha rozhodcovskej doložky dopadá na celé exekučné konanie.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdil a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie tohto rozhodnutia, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje.»

II.2.3 Sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 1682/2011

Krajský súd uznesením č. k. 16 CoE/82/2011-19 z 27. apríla 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 49 Er/1475/2009-10 z 13. januára 2011, ktorým tento exekúciu zastavil, ako vecne a právne správne v súlade s § 219 ods. 1 a 2 OSP odôvodňujúc svoje potvrdzujúce uznesenie obdobne ako v exekučnej veci sťažovateľky ním vedenej pod sp. zn. 16 CoE/81/2011.

II.2.4 Sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 1683/2011

Krajský súd uznesením č. k. 16 CoE/73/2011-19 z 15. apríla 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 49 Er/2572/2007-10 z 12. januára 2011, ktorým tento exekúciu

zastavil, ako vecne a právne správne v súlade s § 219 ods. 1 a 2 OSP, pričom svoje potvrdzujúce uznesenie založil na rovnakých dôvodoch ako v obdobných exekučných veciach sťažovateľky ním vedených pod sp. zn. 16 CoE/81/2011 a sp. zn. 16 CoE/82/2011.

II.2.5 Sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 1689/2011

Krajský súd uznesením č. k. 16 CoE/93/2011-23 z 27. apríla 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 49 Er/1829/2008-11 z 26. januára 2011, ktorým tento exekúciu zastavil, ako vecne a právne správne v súlade s § 219 ods. 1 a 2 OSP, pričom svoje potvrdzujúce uznesenie založil na rovnakých dôvodoch ako v obdobných exekučných veciach sťažovateľky ním vedených pod sp. zn. 16 CoE/81/2011, sp. zn. 16 CoE/82/2011 a sp. zn. 16 CoE/73/2011.

II.2.6 Sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 1690/2011

Krajský súd uznesením č. k. 4 CoE/150/2011-42 z 31. marca 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 61 Er/663/2008-29 z 12. januára 2011, ktorým tento exekúciu zastavil, ako vecne a právne správne v súlade s § 219 ods. 2 OSP, uvádzajúc k námietke sťažovateľky k aplikácii smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 v danej veci, že *„smernice vydané v rámci tzv. európskeho práva sú pre členské štáty záväzné len pokiaľ ich členský štát neimplementuje do svojho právneho poriadku... podľa článku 288 Zmluvy o Európskej únii smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, pokiaľ ide o výsledok, ktorý sa má dosiahnuť. Členské štáty majú širokú možnosť voľby, akú formu implementácie príslušnej smernice do svojho právneho poriadku zvolia. Smernica Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách bola implementovaná do slovenského právneho poriadku dňom 01. 04. 2004 zákonom č. 150/2004 Z. z. z 02. 03. 2004, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1960 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (do ustanovenia §§ 52 až 54 Občianskeho zákonníka). Súd prvého stupňa však okrem toho, že skúmal povahu plnenia priznaného v rozhodcovskom rozsudku i z pohľadu uvedenej smernice, toto plnenie posudzoval aj podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, teda aplikoval aj správny právny predpis, do ktorého bola táto smernica implementovaná. Pokiaľ ide o námietku oprávneného, že súd prvého stupňa skúmal rozhodcovský rozsudok už pri rozhodovaní o udelení poverenia súdnemu*

exekútorovi, kedy uznal exekučný titul za súladný so zákonom, na základe čoho udelil súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie, odvolací súd uvádza, že udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nie je také procesné rozhodnutie, ktoré by vylučovalo čiastočné alebo úplné zastavenie exekúcie pre nesúlad exekučného titulu so zákonom. Takýto postup je zákonný, výslovne upravený v § 45 ods. 1, 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Keďže súd je oprávnený v každom štádiu exekučného konania skúmať z úradnej povinnosti, či tu nie je daný niektorý z dôvodov, pre ktorý by musel exekúciu zastaviť, samotné udelenie poverenia na vykonanie exekúcie preto nie je prekážkou pre rozhodnutie o zastavení exekúcie, keď sú preto splnené podmienky.“

Ústavný súd v nadväznosti na citované relevantné časti odôvodnení napadnutých uznesení krajského súdu upriamuje pozornosť aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 2007 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „*súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po formálnej a materiálnej stránke. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.*“

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenia krajského súdu nezasahujú neprípustným spôsobom do práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutých uznesení krajského súdu konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Exekučného poriadku, zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov a Občianskeho zákonníka podstatne na posúdenie veci interpretoval

a aplikoval ústavne konformným spôsobom, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a z ústavného hľadiska akceptovateľné.

V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (resp. základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) nie je právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosti v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

II.3 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

V súvislosti s namietaným porušením práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprocenčné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 dohovoru. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Ústavný súd navyše po preskúmaní napadnutých uznesení krajského súdu dospel k záveru, že z ich odôvodnenia nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že nimi došlo k neprípustnému zásahu do práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže krajský súd v posudzovaných prípadoch ústavne konformným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné právne normy a rozhodol v zmysle ustálenej judikatúry formulovanej najvyšším súdom.

Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu neexistuje taká príčinná súvislosť medzi napadnutými uzneseniami krajského súdu a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažností na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ak celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júla 2011